

ן ובעיית השליטה.

מאת אלאן א. זוט

שוי להתקבל הרושות כאילו היצור האנושי כפי שאנו מכירים אותו, איןנו אלא מלוכdot שנבנתה כדי לתפוס את עצמה. זה נכון כבר אלפי שנים, אבל לאחרונה, שרווחים את חידושי המדע והטכנולוגיה שפיתח האדם כדי לשולט על עצמו ועל סביבתו, זה בולט במיוחד. בימי המוקדמים של המדע המודרני היה המצב פחות ברור, כי נדמה היה שניתן יהיה לפתח שליטה מדעית ללא גבול על הטבע ועל עצמנו בדרך שליטה וחרשת מושלים. אך היום, לאחר מלחמת העלים השנייה ולאחר אמצע המאה העשרים, הביעיתיות שבעצם השליטה מתחילה לצוץ כמעט בכל שטח של פעילות אנושית. הדבר בולט במיוחד בתחום מדעי התקשורות הכוללים את חקר הדינמיקה של השליטה, וכן בפסיכולוגיה, המדע אשר עוסק בצורה האינטימית ביותר באדם עצמו.

ב צורה הפשוטה והבסיסית ביותר – כאשר יתר הצורות ניתנות לראות כהרבה והגומה של הצורה הבסיסית – הבעיה נראית כך: האדם הוא ארגונזם בעל מודעות עצמית ולאחר בעל יכולת שליטה עצמית, אך כיצד יכול חלק שמבצע את השליטה? כל הניסיונות לפטור בעיה זו מסתומים בתסבוכת, הן ברמה האישית והן ברמה החברתית. ברמה האישית הבעיה יכולה להופיע כמודעות עצמית אקוטית, כמו הנואם שמסחיל את עצמו בעצם המאמץ שהוא עושה כדי לנואם בצורה רוחנית. בחברתית הדבר מופיע כאמור במקרה התנוועה המתגבר עם כל ניסיון לנחל את הפעולות באמצעות חקיקה. במקרים אחרים, שונה שמעבר אליה שליטה עצמית הופכת לשיטוק – כאילו רציתי לזרוק כדור וגם לשמור עם היד שלי שימוש במסלול הנכוון.

ה טכנולוגיה, אשר מגבירה את טווח השליטה האנושית ואת עצמותה, מגבירה בו בזמן את עצמת החירוחים הללו. שכיחות ההפרעות הנפשיות בתרבויות הטכנולוגיות שלנו נובעת أولית מהעובדת שיותר ויותר אנשים מוצאים את עצם בתוך התסבוכות הללו – מצבים שוגדים על ידי האנטרופולוג הפסיכיאטרי גרייגורי ביטנסון מכביי "קשר-כפול", כשהאדם נדרש לבצע החלטה אותה לא מסוגל או אינו רשאי לבצע. במקרים אחרים, הוא נקרא לעשות דבר והיפכו, וזאת לרוב בנושא השליטה עצמית, סטירה המיזגת למופת בគורת של ספר ידוע בשם: "אתה חייב להרפות את עצמך". האם יש צורך לומר כי הדרישה למאץ המובעת במקרים "אתה חייב" סותרת את הדרישה "להרפות את עצמך"?

מ עניין שקשה לנו לחשב ביעילות על שליטה עצמית בעלי שבוטה בין השולט והנשלט, אפילו כאשר כמשמעות מהיבטיו "שליטה עצמית" – השניים הם אחד ויחיד. הדבר נובע מן התפיסה המקובלת של האדם כיצור כפול או מופצל אשר מורכב מאני לעילו ותחתון, מהגיוון ודחפים, נפש וגוף, רוח וחומר, רצוני ובلتוי רצוני, מלאך וחיה. אם הוא ניתפס כך, האדם לעולם איננו נמצא באמות שליטה עצמית. למעשה חלק אחד של ישותו שולט אחר, כך שהוא שנדרש מן החלק השולט הוא להתאמץ ככל יכולתו, אבל מעשה זה יחיות חופשי ולא עכבות. גישה זו היא טוביה ויפה – עד שהיא נכשלת. את מי או את מה יש להשים אז? האם היה החלק התחתון, הנשלט, חזק מדי, או האם היה החלק העליון, השולט, חזק מדי? אם הנשלט היה חזק, השולט לא אשם. אם השולט חלש, צריך לעשות משהו כדי להתגבר על החולשה. פירוש הדבר, שהחלק הגבוה, השולט, צריך לשולט גם **בעצמו** – אחרת עליינו להניח קיומו של עוד עצמי, גבוה יותר, כדי שהיא מוכן להיכנס לפועל ולקיים שליטה על השליט. אבל בכח אפשר להמשיך בלי סוף.

ד ומما טוביה נמצא בתיאוריה התיאולוגית של מצוה, שכבלה מאות שנים את בני המערב בקשר-כפול נוראי. החשובה במצבות היא "ואהבת את ה' אלהיך" – וכן, שימו לב לתוספת – "בכל לבך ובכל נפשך ובכל מאודך". אך ניתן לציית לציווי כזה? מן התוספת משתמע שלא מספיק לחשוב ולהתנהג **באילו** אני אוהב את אלוהים. אני לא נדרש להעמיד פנים שאני אוהב. אני נדרש באמת להתכוון לכך, להיות כנה לغمרי. ישו גינה את הפרושים רק בגל שלילי או את המצאות לא בכנות – בדיבור ובמעשה אך לא בלבם. אבל, אם הלב הוא השולט, איך הוא יחזיר את עצמו בתשובה? אם עלי אהוב בכנות, עלי אהוב בכל מאודי, באופןטי אני ובلتוי עצור. אבל זה בדיקות כמו לומר **שאני חייב** להיות ספונטאני, וספרונטניות נשלtot או מתוכננת **היא סטירה עצמית!**

ה

תיאולוגיה הנוצרית ניסתה לפטור את הבעיה כשאמירה כי הלב אינו יכול להחזיר את עצמו בתשובה ללא עזרת האל, ללא חסד אלוהי, כוח היורד מלמעלה כדי לשולט בשולט. (התיאולוגיה היהודית – הכל צפוי והרשות נתונה) אך זה מעולם לא היה פתרון כי זו רק דחיתת הפתרון, או חזרה על אותה בעיה ברמה אחרת. כי אם אני נתבע לאחוב את אלוהים, ואם מילוי התביעה דורשת חסד אלה, אז אני נתבע לקבול חסד אלה. ושוב, אני נתבע לשולט בשולט, שהוא במקרה זה אלוהים. אולם, במיללים אחרות, אני נתבע לפתח את עצמי להשעת החסד האלוהי. אבל האם באמת אפתח את עצמי או שאעשה זאת בלב חזוי? ואם חובה עלי לעשות זאת לב屏蔽, האם אני זוקק לחסדי שמיים כדי להפתח לקבלת החסד? וגם זה, כמובן, חוזר חלילה עד אין קץ.

ה

מסקנה הנובעת מכך היא כי בעיית השליטה העצמית איננה נעשית ברורה יותר על ידי פיצול ה"אני" לשני חלקים, אלא להפוך, והדבר נכון כשמדובר ביצור אנושי או ביקום כולם. לכן שום סוג של פילוסופיה דואליתית לא מספק פתרון, למרות שבלי מונחים דואליים אין מוסוגים כנראה לחשוב ביעילות על בעיות שליטה. כי אם ליצור האנושי אין חלק שולט נפרד, אם האני העליון לא נבדק מהתיכון, השליטה העצמית תיראה לחשיבה הדואליתית בלתי אפשרית, כמו ניסיון להצבע באכבע על הקצה של עצמה. ניתן לטעון שליטה עצמית היא אשלה ושהיצור האנושי הוא מכונה דטרמיניסטית לחלוון, אבל גם טיעון זה סותר את עצמו. כי ברגע שמכונה מצהירה שהיא מכונה, היא מניחה שהיא מסוגלת להתבונן בעצמה – ושוב אנו נתקלים באב索ורד הברור של האכבע המכיבעה על עצמה. במיללים אחרות, אם אני אומר שאין לי יכולת שליטה עצמית, ברור שקיימת מידעה עצמית, התבוננות עצמית, וכן, באותה מידעה, שליטה עצמית. הבעיה האנושית נראה ממלוכות מכל זווית – כי שלילת המודעות העצמית מביאה להוכחה, ואם מניחים קיום שלה מගעים לפרודוס ולקשר כפול.

ה

локת האדם לאני עליון ותיכון לא פוררת את בעיית השליטה העצמית, כי היא מתארת בהצלחה את הדינמיקה של השליטה רק כל עוד הרצונו (העליון) **מצליה** לשולט ברגשות (התיכוןים). אבל כשהרצון נכשל וצריךuishו להתחזק או להפוך יצר רע לטוב, התיאור הדואליסטי של האדם אינו רק חסר תועלת אלא אפילו מבלב. כי זו דרך חשיבה המפרידה בין האדם לעצמו בדיווק ברגע בו הוא צריך "לחזור לעצמו". ככלומר, כשהכוח הרצון נאבק עם עצמו ונמצא בעימות עם עצמו הוא משותק, כמו מי שמנסה לлечט שני כיוונים מנוגדים בו זמן-מה. ברגעים כאלה יש לשחרר את הרצון מהshitot האוחז בו, כמו שצריך להפנות את הגלגול הקדמי של האופניים דזוקא לכיוון הנפילה. הדבר מפתיע כל מי שמתחיל ללמידה לרכיב, אבל ככה לא רק שלא מאבדים את השליטה, אלא זוכים בה מחדש. איש המוסר, כמו רוכב מתחילה, לא מסוגל להאמין שפנאייה לכיוון שאליו נוטה הרצון יכול להביא בעקבותיו שום דבר מלבד נפילה מוסרית. אך העובדה הפיסיולוגית המפתיעת היא שאין האדם מסוגל לשולט בעצמו אלא אם הוא מקבל את עצמו. במיללים אחרים, לפני שיוכל לשנות את כיוון הפעולה שלו עליו ראשית להיות כנה, לлечט עם הטבע שלו ולא בניגוד אליו, גם אם המגמה המיידית של טبعו היא לכיוון הרע, לכיוון ירידה. דבר דומה נכון גם לגבי שיטות מפרשימים, כיון שברגע שברצונך להפליג נגד כיוון הרוח, אתה לא נכנס לעימות על ידי פניה ישר לתוך הרוח. אתה נכנס למסלול זיגזוג מול הרוח, כשהרוח בפרשיך. בצורה דומה, כדי לחוץ את עצמו צריך נהג רכב להפנות את ההגה עם כיוון החלטת הגלגים ולא נגדה.

ה

בעיה שלנו היא שאינדוקטרינציה רבת שנים בחשיבה דואלית היפה למוסכמה את ההבנה כי אנו יכולים לשולט בטבענו רק על ידי יציאה נגדו. אבל זו אותה הנחה מוטעית שאומرت לנו לפני פנות נגד כיוון החילקה. כדי לשמר על השליטה علينا למדוד דרכי תגובה חדשות, ממש שם שבאוניות הגיido צריך למדוד לא להתנגד לתקיפה אלא לשולט בה על ידי חידרה לתוכה. הגיido אינו אלא יישום לאמנות הלחימה של פילוסופיית ה-W-Wei של הון והטאו, שאינו להתייצב מול הטבע ואין להטעמת חייזית מול כיוון הדברים. מטרת דרך החיים של הון היא לות הארץ או העלה, (או תובנה, בלשון המקובלת היום בפסיכולוגיה), בה נחלץ האדם מן השיטוק, מן הקשר ההפוך, שבו סיבך אותו הרעיון הדואלי של שליטה עצמית ומודעות עצמית. בהתנסות זו מתגבר האדם על הרגשות הניפרדות או ההיבדלות – לא רק מעצמו אני עליון שולט לעומת אני תיכון נשלט, אלא גם מיקום שלם של אנשים ודברים אחרים. מעניין שהון מספק דוגמא ייחודית קלאסית ופושטה של דרך להכרה והתרה של העימות או הסתירה של מודעות-עצמה.

ת

למייד הון עומד מורה שה坦סה בהארה בעצמו, והוא אדם טבעי לחילוטן במובן היפה ביותר של המילה. כי איש הון הוא מי שמסוגל להיות אנושי באותו תון הטבעי ובחוור העימות הפנימי שבו העז הוא עז. ניתן לדמותו לכדור המדלג על גבי פלג הרים, ככלומר שאין אפשרות לחסום, לעצור או להביך אותו בשום סיטואציה. הוא לעולם לא מהסס או מגמס במחשבה, כיון שלמרות שהוא יכול לעצור את פעילותו על מנת למצוא פתרון לבעה, זרם המודעות שלו נע תמיד היישר קדימה ולא נלכד במעגל קסמים של חרדה או ספקות ופקופקים, כשהחשיבה נכנסת לScheduler ללא נושא. הוא אינו מתעכב או נחפז בעשייה, אלא פשוט זורם. זהה מתכונו הון בדבריו על חוסר מעורבות – לא להיות חסר ריגשות או אמוציאות, אלא להיות כשרגשות לא דביקים או חסומים, וה坦סויות העולם עבירות דרכו כחולף השתקפות הציורים בטוסן מעל

המים. למרות שהוא נិחן בחירות פנימית מוחלטת, הוא לא נמצא במצב של התקוממות נגד מוסכמויות כמו המודר, ואיןנו מנסה להציג את עצמו כמו המתחסד. הוא בהרמונייה מלאה עם עצמו ועם עולם הטבע, ובמחייבתו אתה חש כי לא מאשר או התחומות הוא "כולו כאן" ללא סייג - בטוח בעצמו ללא שמצ' של תוקפנות. لكن הוא *the Grand Seigneur*, האристוקרט הרוחני בדומה לאристוקרט החילוני שכח בטוח במעמד שלתוכו נולד עד שאין לו כל צורך לנוכח בעליונות או לעשות רוח.

שהוא נិכט מול דוגמא כזו, מרגיש תלמיד הZN הפשט את עצמו גולמני ונבוך - במיוחד כיון שמצוותו בתווי תלמיד מהчив אוטו לנשות להגביל למורה באומה טבעיות חסרת היסוס ונטולת מודעות עצמית. גרווע מאך, האתגרים שעלייהם הוא צרייך להגביל הם **קיאנייס**, או שאלות-בעיות שבניות כדי להטיל אותו ישירות לתוך מצבים של קשר כפול. קואן אופיני הוא "הראה לי את פניך המקוריים אשר היו לך לפני שיצרו אותך אביך ואם!"". הראה לי - במילאים אחרים - את אני העומק, האמתי שלך, לא את אני שתלו במשפחה ובהתניות שאימצת תוך לימוד והתנסות, או כל מיווננות שהיא.

ורור כי תשובה מחושבת ומוכננת לא תעזר, כי היא תבוא מן אני המותנה תרבותית וחברתית של התלמיד, מן התפקיד האישי שהוא משחק. שום תגובה רצונית או מוכננת לא תפטר את הבעיה, כי היא תשקר רק את אני הנרכש. מצד שני, האלטרנטיבה היחידה האפשרית במצב הזה היא לנשות להגביל בצורה ספונטנית ובלתי מחושבת. אבל הנה הוא הקשר ההפוך. רק **תנטה** להיות טבעי! חכם סייני עטיק נשאל פעמי על ידי תלמיד: "מהי הדרך?" והוא ענה "מחשבתך הרגילה (כלומר, הטבעית) היא הדרך". "איך?", המשיך התלמיד, "יכול אני להיות איתה בשלום?". "כשאתה **מנטה** להיות איתה בשלום", אמר החכם, "אתה סוטה ממנה". מכך נובע גם שאין כל תועלת אם התלמיד לא ינסה, כיון שגם זה יהיה רצוני ולכן דרך עקיפה של ניסיון. בנסיבות אלה מתבלבלים רוב התלמידים ונתקעים לזמן ממושך, כיון שכאשר הם מתבקשים לפעול בלי לשולט בעצםם הם עומדים פנים אל פנים מול פעילותם וקיים הם וכך הם משותקים על ידי המודעות העצמית.

יעיצומה של המבוכה, מגלה התלמיד כי כל עוד הוא ער לקרה לו הוא איןנו מסוגל - כמובן - להיות ללא מודעות עצמית. כשהוא מנסה לשכוח את עצמו, הוא נזכר כי **הוא** המנסה לשכח. מצד שני, כשהוא שוכח את עצמו על ידי השתקעות בענייני היום יום, הוא מוצא כי הוא נסח על ידי המאורעות ולא מגיב באופן ספונטאני אלא מתוך الرجل המותנה תרבותית. הוא פשט משחק בלי מודעות את התפקיד שלו, ולא מראה עדין את פניו המקוריים. המורה לא יניח לו להימלט לחסור המודעות הזה, כי כל עימות עם המורה מזיכיר לו בצורה מכايיבת העצמי הגמלוני שלו. בעזרת אמצעים אלה משתכנע לבסוף התלמיד כי האגו שלו, האני שהוא האמין היה הוא, איןנו אלא דפוס של الرجال או תgebות מלאות. ככל שהוא מושתך, אין שום דבר שביכולתו לעשות כדי להיות טבעי, יצאת מעצמו.

נקודה זו מרגיש את עצמו התלמיד בכישלון חרוץ וחסר תקווה. האישיות שרכש, לימודיו והידע שצבר נראים - לפחות למטרה זו - חסרי כל תועלת. עד כה, נא לזכור, הוא מנסה לא לנשות - להראות את אני האimenti שלו, לפעול בנסיבות מושלמות. בעת הוא יודע מעבר לכל צל של ספק כי **הוא** לא מסוגל לבצע זאת; הדבר צריך אייכחו לנסיבות מעצמו. הוא מוצא, אם כן, כי אין לו כל אלטרנטיבה אלא להיות, לקבל, את היצור הגמלוני, המודע לעצמו והותנה שהוא הינו. אבל גם כאן הוא נתקל בסתרה כי הרעיון של קבלת עצמן הוא קשר כפול נוסף. אתה עצמן מכיל מחלקות - התנגדויות ומריביות עם עצמן - וכן אתה מתבקש לקבל את אי-קבלה. תן למחשבות שלך לרווח לבך; תן להן לחשב מה שבא להן. אבל אחד הדברים שהן רוצות לעשות הוא להפריע לעצמם. או, מצד שני, כתלמיד זו הוא עשה מדיטציה, בילה שעות בניסיון להשיקת את מחשבתו, התרכו רק בקואן או בנשימות שלו, ובבדיקות מחשבות זרות. אבל זה עיור המוביל עיור, המחשבות אשר אמורים להישלט הן אלה השולטות. מחשبة מנסה לגרש מחשبة.

רגע זה מבזק באופן פתאומי ברק פסיקולוגי. מה שהוא צריך להיות ברור כל הזמן מגיח בהירות מוחלטת, וההתלמיד רץ למורה, ולא כל קושי מראה לו את "פניו המקוריים". מה קרה? כל הזמן היה התלמיד משותק על ידי האמונה הטבועה בו האומרת כי הוא מהוווה דבר אחד, ומחשבתו, או הרגשותיו, דבר אחר. لكن כשבعد מול עצמו, הרגיש תמיד חזי לשנים - לא מסוגל לראות את עצמו כיחסה אחת, ללא סתרה. אבל עכשו הוא חש פתאום הרגשה מובנת מלאיה שאין שום חושב נפרד אשר שולט על מחשבותיו. חשוב ומחשוב אחד הם. אחרי כללות הכל, אם תתחיל לתת לחשיבה שלך לחשב מה שהיא רוצה, ברגע הבא היא תרצה להפריע לעצמה, אז תן לה. כל עוד אתה נותן לה לחשב מה שהיא רוצה בכל רגע ורגע, אין שום שמי של ממש, שום קושי, להניח אותה לנפשה. אבל העلمות המאמץ להניח אותה לנפשה היא בדיקת העلمות החושב הנפרד, האגו המנסה לפקוח עין על החשיבה בלי להפריע.icut אין מה לנשות לעשות, כי כל מה שעולה דקה אחר דקה מתקבל בברכה, בכלל זה גם חוסר קבלה. לשנייה אחת החושב נראה מוגיב לorzם המחשבות במידיות של בואה בראוי, ואז פתאום מתברר שאינו ראי ואני בואה. יש פשוט זרם מחשبة - והמחשבה פשוט יודעת את עצמה. אין חשיבה נפרדת אשר עומדת מן הצד ומתבוננת בה.

C

B

B

B

B

תורה מזאת, כشنעלמת הדואליות בין החושב והמחשבה, נעלמת גם זו בין הנושא והמושא. היחיד לא מרגיש עצמו מופרד מרשמי העולם החיצון, כשם שהוא לא מרגיש כחושב הנפרד ממחשובתיו. لكن יש לו הרגשה מלאת חיות של עצמו כזהה למה שהוא רואה ושמע, כך שרשמיו הסובייקטיבים מגיעים להרמונייה עם העובדה הפיזיולוגית כי האדם איננו ארגניזם **בתוך** סביבה אלא הichס ארגניזם-סביבה. ניתן לומר כי הichס אמיתי יותר מאשר מרכיביו, כשם שהאחדות הפנימית של מכל מזקה יותר מן ההבדל בין קצוטיו.

ה יצור האנושי שהגיע להבנת האחדות הזו איננו עוד מלכודת הבוניה לתפוש את עצמה, כיון שמודעות עצמית אינה יותר מצב של הוויה בשתי מחשבות, שהוא במקורה גם מצב של חוסר החלטה, מבוכחה ושיטוק נפשי. זה מה שנובע ממודעות העצמית שאנו מנסים לטפל בה בכלים דואליים,مامצים באמצעות המחשבה והדיבור המפרידות בין "אני" ו"עצממי", כמו גם בין נפש וגוף, רוח וחומר, ידוע וידע. בהפרדה, העצמי שאינו יודע לעולם לא יהיה זה שعلى דעת, וזה שבו אני שולט לעולם איננו זה שבו עלי שלוט. פוליטית, מופיע דואליות זה כהפרדה של הממשלה או המדינה מן העם, דבר שקרה אפילו בדמוקרטיה, האמורה להיות קהילה עם ממשל עצמי. ממשות ומדיניות צרכות להתקיים כאשר לאנשים אין שום רגש פנימי של אחדות עם האחרים, כשהחברה האנושית היא לא יותר ממונח מופשט לציבור של פרטימן - נפרדים האחד מהשני כיון שככל אחד נפרד מעצמו.

ב עולם המזרח, זו ושיטות אחרות לשחרור האדם מլפייתתו את עצמו היו עניין למייעוט קטן בלבד. במערב, בו אנו מאמינים או לפחות מרגשים מוחיבים להפצת הידע לכל, אין לנו שום מורי זו מומן נוכל ללמידה. אבל מכך יכול לצמוח לנו יתרון, כי הבחנה בין המורה לתלמיד היא צורה נוספת של דואליות של שלט ונסלת, אשר - כמובן מאליו - לא הייתה צריכה להתקיים אילו הארגניזם-סביבה הנקרא אדם היה באמצעות נשלט עצמית. זו הסיבה שמורה הזו לא מלמד מעשאה את התלמיד ממאמה, אלא מכריח אותו למצוא בעצמו, וייתר מכך - הוא אינו מחשיב את עצמו כמורה, כיון שרק מנקודה מבטו הבלתי מוארת של התלמיד קיימים מורים. אנו במערב נאלצים למצוא עצמנו, לא באמצעות מורים אלא על ידי העדרם, כך שלא קיים אצלנו הפיתוי להישען על אחרים. נכון אמנים לרשות תלמיד הזו הפני עומדות התנהלות הטבעית של המורה כדי להביא אותנו למוכחה. אבל האם אין יכולתנו להביך את עצמנו מעצם קיום הסביבה הטבעית ביותר של השמיים, האדמה והמים, על ידי נפלאות הגוף שלנו, מבויה שתעורר אותנו לתגובה, עד כדי פעולה בדרך שהולמת את יפעתם של הדברים? או שמא נוצר עליינו להמשיך הלום בהם עם בולדוזרים, בדמותנו את עצמנו לשיליטים עצמאיים וכובשי של מה שאינו, אחרי חלקות הכלול, אלא החלק הגודל וכנראה הטוב יותר של עצמנו?

א אין לי כוונה, וגם אין זה הטבע של נקודת המבט הזו, להצביע על דברים מסוימים שניתן לבצע למען ישות טכנולוגי של הרגשה חדשה זו של יחס האדם לטבע, הוא בתוך הארגניזם שלו עצמו והוא מוחוצה לו. כיון שהוא שחשוב אינם הדברים שיש לעשות אלא הגישה - הרגשה הפנימית והנטיריה - של העשויה. מה שנחוץ איננו סוג חדש של טכניקה אלא סוג חדש של אדם, כיון שגם שואמר הפסוק הטאוואיסטי העתיק: "כשהאדם הלא נכון משתמש באמצעים הנכונים, האמצעים הנכונים פועלים בצורה הלא נכון". המשימה של פיתוח סוג חדש אינו כה קשה כפי שהיא נראה, ברגע שאנו מתחברים מן הדעה המוטעית כי שינוי עצמי ושליטה עצמית הם לא יותר מעניין של קוונטיפיקט בין היצר הטוב והרע, של כוונות טובות לעומת דחפים סוררים. הבעיה היא להתגבר על חוסר האמון הטבעי בנו בכוחו של נזחון הטבע בזכות האהבה, בדרך העדינה (*do-sz*) של פניה עם כיון ה החלקה, של שליטה עצמית באמצעות שירות פועלה עם עצמנו.